

KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund

Nr. 13.

30. Juni 1904.

20. Aarg.

Kongressen i Berlin.

I.

Nu er Kongresugen forbi og Deltagerne spredt for alle Vinde over hele Verden, hvorfra de kom. Det har været et betydningsfuldt Stævne, der vil huskes længe af dem, der naaede at være med. Dets Betydning ligger ikke just i den Belæring, man høstede af alle de mange oplysende Foredrag, der skildrede Bevægelser, Forhold og Tilstande i mange forskellige Lande, men i selve Stævnets internationale Karakter: Der frembød sig her en Sammenligning mellem de forskellige Landes Fremgang, der — det tør man vente — vil virke ansporende baade paa Kvinderne i de længst fremskredne Lande og i de øvrige; de første vil faa nyt Mod til at kæmpe ved at se, at der i Virkeligheden er særligt gode Betingelser i deres Land for Opnaaelsen af deres Ønsker, de sidste vil lære af deres heldigere stillede Kampfæller, hvad Energi og Sammenhold kan udrette, naar man arbejder henimod et fælles Maal. Tillige var det opmuntrende at se, hvor mange tænkende, begavede og dygtige Kvinder der findes mellem Forkæmperne, hvorledes der over hele Verden arbejdes paa det samme, af Amerikas og Englands Titusinder og Tysklands og Frankrigs Tusinder som af Danmarks — og de andre smaa Landes — Hundreder, at der er Forstaaelse og Samarbejde imellem disse. saa at der dannes en Magt, der kan have Haab om at blive taget med paa Raad i Verdensstyret.

Der var Fest og Stemning over det hele. I „Philharmonie“s store Bygning gik man ud og ind, som var man hjemme, og alle tre Verdenssprog svirrede en om Ørene, blandet med enkelte mindre Nationers Sprog: Dansk, Norsk, Svensk, Hollandsk, Polsk, Italiensk, Ungarsk. De fire store Sale var taget i Brug til Møderne, og alle de mindre Værelser var

hyggelige Saloner til Ophold i eller udenfor Mødetiden eller til forskellige Bureauer: Oplysningsbureau, Bureau for fundne Sager, Postbureau. Korridorer og Gange var anvendt til Udstilling af Fotografier af de bekendteste Kvinder, til Salg af Kvindesagsskrifter og til Udbud af Forfriskninger (Kiks og Citronlimonade), der i rigeligt Maal var „skænket“ af Berlins Kvinder. Særlig Drikken blev meget paaskønnet i den — for os Nordboere i hvert Fald — næsten uudholdelige Hede, der herskede i Berlin under hele Kongressen.

Der taltes i alle 4 Sale paa een Gang hele Formiddagen til Kl. 2, og næsten hver Aften var der offentlige Møder. Man kan forstaa, at der var Brug for de henved 200 anmeldte Talere, hvoraf endda mange talte flere Gange, nemlig om forskellige Emner. Der var flere Tusinde Kongresdeltagere, man mente ca. 4000, men Tallet var ikke bestemt konstateret. Alle 3 Verdenssprog blev benyttet, mest Tysk og Engelsk.

Tyskland var naturligvis i Antal bedst repræsenteret, da Kongressen holdtes i Tysklands Hovedstad; de havde et Par udmærkede Talere i Fräulein Lange og Frau Marie Stritt, Formand for det tyske Kvinderaad (»Bund deutscher Frauenvereine«), Dr. Käthe Schirmacher, nu bosiddende i Paris, og flere.

Men Amerika — Mrs. Charlotte Perkins Gilman*) fandt ikke sin Lige paa Kongressen som Taler. Mrs. Gilman talte kort, klart, skarpt, vittigt med understregende og betegnende Haandbevægelser, der lettede Forstaaelsen af det engelske; hun talte meget langsomt — muligvis af Hensyn til Udlændingene — og tydeligt, næsten hvert Ord for sig. Hele hendes Personlighed virkede med til at tage ens Opmærk-

*) Forfatter af „Woman and Economics“, 1899. In this our World, 1899. The Home, -1904. Af den første Bog har Kirstine Frederiksen i sin Tid givet et fyldigt Referat her i Bladet; (1900, Nr. 36 og følgende Nr.) Af Digterne har Uffe Birkedal oversat nogle (Kv. o. Sf. 1902).